

[міграції](#) на державному кордоні України та в межах контрольованих прикордонних районів.

Державна прикордонної служби України з метою протидії незаконній [міграції](#) створює та забезпечує інформаційні системи, у тому числі банки даних щодо осіб, які перетнули державний кордон України, осіб, які вчинили правопорушення, протидію яким віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України, осіб, яким згідно із законодавством не дозволяється в'їзд в Україну або тимчасово обмежується право виїзду з України, недійсних, викрадених і втрачених документів на право виїзду за кордон та в інших випадках, передбачених законами України.

Державна прикордонної служби України взаємодіє з компетентними органами та військовими формуваннями іноземних держав, міжнародними організаціями з питань охорони державного кордону України, протидії незаконній [міграції](#), незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, транскордонній злочинності, контрабандній діяльності.

До системи органів виконавчої влади які забезпечують реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні входить Адміністрація Державної прикордонної служби України.

Адміністрація Держприкордонслужби України для виконання покладених на неї завдань має право в установленому порядку:

заслуховувати інформацію керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств та установ про хід виконання завдань і здійснення заходів з охорони державного кордону, забезпечення дотримання режиму державного кордону, прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через державний кордон;

представляти Кабінет Міністрів України за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів України;

співпрацювати з іноземними дипломатичними і консульськими установами в питаннях, що належать до компетенції Держприкордонслужби України і стосуються обмеження чи поновлення прав іноземців та осіб без громадянства;

підтримувати в установленому порядку взаємодію з компетентними органами та військовими формуваннями іноземних держав, міжнародними організаціями з питань охорони державного кордону, протидії незаконній міграції, незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, транскордонній злочинності, контрабандній діяльності.

Організація і здійснення перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон визначається інструкцією Адміністрацією Держприкордонслужби України. Інструкція визначає загальні засади організації і здійснення перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон.

Система перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон, складається з трьох рівнів: перший рівень - стандартна перевірка документів; другий рівень - поглиблена перевірка документів; третій рівень - експертне дослідження паспортних документів.

Затримання осіб у пунктах перетину державного кордону у разі незаконного перетинання або спроби незаконного перетинання державного кордону України, порушення прикордонного режиму або режиму в пунктах пропуску через державний кордон України, вчинення злісної непокори законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, порушення правил використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, порушення правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України здійснюється органами прикордонної служби на строк до трьох годин, а в необхідних випадках до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом 24 годин з моменту затримання.

Для тримання та охорони затриманих осіб за рішенням Адміністрації Державної прикордонної служби України

створюються пункти тимчасового тримання затриманих та спеціально обладнані приміщення, які забезпечують виконання цього завдання.

Затримані особи звільняються і вибувають з місць тримання у зв'язку із:

- закінченням термінів адміністративного затримання;
- закінченням термінів затримання особи підозрюваної у вчиненні злочину;
- передаванням до органу міграційної служби України;
- передаванням до інших правоохоронних органів;
- прийняттям правового рішення за фактом правопорушення;
- поміщенням у медичні установи МОЗ України. Затримані особи вважаються вибулими також у зв'язку зі смертю.

Затримання у пунктах перетину державного кордону осіб, підозрюваних у вчиненні злочину регулюється КПК України, Законом України «Про Державну прикордонну службу України», Законом України «Про державний кордон України». Дії посадових осіб органів (підрозділів) охорони державного кордону під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду та порядку подальшої взаємодії органів (підрозділів) охорони державного кордону з органами досудового розслідування регулюються відповідною інструкцією АДПСУ, що погоджена з Генеральною прокуратурою України, МВС, СБУ.

Підставами затримання особи є, якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення, а якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, у тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин.

Уповноважена службова особа без ухвали слідчого судді або суду має право затримати таку особу, підозрювану у вчиненні злочину у сфері охорони державного кордону, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі.

Затримання співробітника кадрового складу розвідувального органу України при виконанні ним своїх службових обов'язків і пов'язані з цим особистий обшук та огляд його речей застосовуються тільки в присутності офіційних представників цього органу. Розвідувальні органи України - спеціально уповноважені законом органи на здійснення

розвідувальної діяльності. Розвідувальний орган України може функціонувати як самостійний державний орган, так і у складі центрального органу виконавчої влади.

Розвідувальні органи України здійснюють розвідувальну діяльність у таких сферах:

Служба зовнішньої розвідки України - у політичній, економічній, військово-технічній, науково-технічній, інформаційній та екологічній;

розвідувальний орган Міністерства оборони України - у воєнній, воєнно-політичній, воєнно-технічній, воєнно-економічній, інформаційній та екологічній;

розвідувальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону - у сферах прикордонної та імміграційної політики, а також в інших сферах, що стосуються питань захисту державного кордону України та її суверенних прав у виключній (морській) економічній зоні.

Розвідувальні органи України є юридичними особами, вони мають дійсне та умовне найменування, відповідні емблеми, печатки і штампи, печатки із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, рахунки, у тому числі валютні, в банках та інших фінансових установах.

Протокол про затримання особи складається відповідно до вимог КПК України у підрозділі охорони державного кордону посадовою особою.

Копія протоколу про затримання особи негайно після складання під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокурору.

Уповноважена службова особа підрозділу, яка здійснила затримання, зобов'язана надати затриманій особі можливість негайно (за першої можливості) повідомити про своє затримання та місцеперебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб на вибір цієї особи тощо.

Після складання протоколу про затримання особи начальник органу (підрозділу) охорони державного кордону організовує її тримання.

Про затримання особи, час, обставини, виявлені ознаки злочину негайно, але не пізніше ніж через 30 хвилин з моменту виявлення особи, інформує найближчий орган досудового

розслідування з урахуванням підслідності, центр управління службою органу охорони державного кордону та орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, а також здійснює реєстрацію цієї інформації у встановленому порядку.

Відповідно до Законів України «Про правовий статус іноземців», «Про державний кордон України», «Про Національну поліцію», «Про Прикордонні війська України», Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, постанови Кабінету Міністрів України «Про Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію» органах внутрішніх справ та органах охорони державного кордону України ведуться обліки осіб, затриманих за порушення законодавства України про державний кордон.

Об'єктами обліку є іноземці, затримані за порушення режиму державного кордону України, прикордонного режиму, порядку перебування в Україні і транзитного проїзду через її територію, а також особи, затримані за незаконне переправлення іноземців через державний кордон України, порушення порядку оформлення для них документів на право перебування в Україні та порядку надання їм житла, транспортних засобів чи інших послуг.

Облік здійснюється шляхом ведення алфавітних оперативно-довідкових картотек і дактилоскопічних картотек, у тому числі з використанням автоматизованого банку даних та автоматизованих дактилоскопічних інформаційних систем.

Підставами для збору інформації для поставлення осіб на облік є:

- протокол про адміністративне затримання особи відповідно до КУпАП;

- протокол або постанова про затримання особи відповідно до КПК України.

Підставами для поставлення осіб на облік є рішення про притягнення їх до відповідальності.